

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 10 lipca 2024 r.

P-1.4131.194.2024.K

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721)

stwierdzam nieważność

§3 ust. 1 uchwały Nr IV/30/2024 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

W dniu 20 czerwca 2024 r. Rada Miejska w Darłowie podjęła uchwałę Nr IV/30/2024 w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 25 czerwca 2024 r.

Materialnoprawną podstawę powołanej uchwały stanowi przepis art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej¹, zgodnie z którym *Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.*

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)

Mając na uwadze treść ww. przepisu, nie jest sporne, że określona w nim kompetencja należy do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. Rada Miejska w Darłowie uchwałą Nr IV/30/2024 wprowadziła zmiany w uchwale Nr XXXVII/309/2021 z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania.

W przedmiotowej sprawie istotne jest, że uchwała podejmowana w oparciu o art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej stanowi akt prawa miejscowego, którego wejście w życie jest uzależnione od publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym².

Pogląd ten podzieliła również Rada Miejska w Darłowie, przewidując w §3 ww. uchwały jej ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego, a także określając jej termin wejścia w życie na dzień 1 lipca 2024 r. Podejmując jednak ten akt w dniu 20 czerwca 2024 r., a następnie kierując go do publikacji w dniu 21 czerwca 2024 r., rada nie wzięła pod uwagę, wynikających z przepisów prawa, zasad dotyczących terminów obowiązywania aktów prawa miejscowego.

Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych³ *akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzą w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy*. Od tak ustalonej reguły, prawodawca wprowadza wyjątki, w tym w art. 4 ust. 2 stanowi, że: *W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym*.

Z treści art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych wynika więc, że wprowadza on domyślną datę wejścia w życie aktu normatywnego, pełniąc tym samym funkcję zabezpieczenia obrotu prawnego przed sytuacjami, w których akt normatywny nie zawierałby przepisu o wejściu w życie. Unormowanie to statuuje również zasadę, w myśl której data wejścia w życie danego aktu powinna być tak wyznaczona, by pomiędzy ogłoszeniem danego aktu, a jego wejściem w życie mijało przynajmniej 14 dni. Obowiązek ustanowienia właściwego *vacatio legis* ma na celu zachowanie bezpieczeństwa prawnego, pewności obrotu prawnego, poszanowanie praw nabytych czy ochronę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, których źródłem jest zasada demokratycznego państwa prawnego, wyrażona w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁴. Odpowiednie *vacatio legis* ma umożliwić nie tylko zaznajomienie się z nowym prawem, ale również dokonanie odpowiednich działań adaptacyjnych, w tym także chroniących adresata normy przed pogorszeniem jego sytuacji. Należy zgodzić się ze stanowiskiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim przedstawionym w wyroku z dnia 18 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Go 534/19, zgodnie z którym *vacatio legis* – a więc okres pomiędzy dniem ogłoszenia aktu prawnego a dniem jego wejścia w życie - powinno być określone w taki sposób, aby zapewnić adresatowi normy prawnej odpowiednią ilość czasu na zapoznanie się z treścią nowych regulacji

² Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 15 grudnia 2022 r., sygn. akt II SA/Sz 656/22.

³ Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

i podjęcie działania, które umożliwi przystosowanie się do nich. W każdym przypadku długość vacatio legis musi być dostosowana do treści ustanowionej regulacji oraz możliwości pokierowania swoimi sprawami przez jej adresatów. Podobnie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 10 grudnia 2002 r., sygn. akt K 27/02, stwierdzając, że zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych minimalny okres vacatio legis wynosi 14 dni, zaś jego skrócenie czy też nadanie wstecznej mocy obowiązywania może mieć miejsce jedynie w szczególnych okolicznościach, a dodatkowo, gdy zasady demokratycznego państwa prawa nie stoją temu na przeszkodzie.

Zdaniem organu nadzoru wskazane standardy znajdują w szczególności zastosowanie do aktów prawa miejscowego, z których adresaci norm w nich zawartych wywodzić mogą dla siebie uprawnienia bądź wynikają dla nich określone obowiązki. Należy podkreślić, że *vacatio legis* nie leży w swobodzie działania organu prawodawczego, albowiem musi zaistnieć „uzasadniony przypadek”. Oznacza to, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może podjąć arbitralnej decyzji o ustaleniu *vacatio legis* krótszego niż nakazuje ustawa. Może to uczynić jedynie, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności uzasadniające skrócenie terminu pomiędzy ogłoszeniem aktu, a jego wejściem w życie.

W omawianym stanie faktycznym – zdaniem organu nadzoru – nie zachodzi jednak wyjątek pozwalający na skrócenie *vacatio legis* uchwały Nr IV/30/2024. Zauważyć bowiem należy, że w §1 pkt 1 ww. aktu Rada Miejska w Darłowie zwiększyła stawkę opłat za usługi opiekuńcze i stawkę opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze ustalone w §4 ust. 1 i 2 uchwały Nr XXXVII/309/2021.

W przedmiotowej uchwale Rada dokonała zatem zmian w odpłatnościach za ww. usługi, które są dla osób z nich korzystających podwyższone. Tymczasem, uchwała Nr IV/30/2024 została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 26 czerwca 2024 r. pod poz. 3178, co oznacza, że *vacatio legis* tej uchwały wyniosło 4 dni. W świetle przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, skrócenie 14-dniowego *vacatio legis* uznać należy w tym przypadku za niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy, z uwagi na istotne naruszenie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności §3 ust. 1 uchwały Nr IV/30/2024 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania.

Wskutek wyeliminowania z obrotu prawnego ww. regulacji uchwała Nr IV/30/2024 wejdzie w życie w terminie określonym w art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tj. po upływie 14 dni od jej opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego⁵.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody

---

⁵ Por. wyrok WSA w Szczecinie z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II SA/Sz 402/19.

Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

I Wicewojewoda Zachodniopomorski
Bartosz Brożyński

Otrzymują:

- 1) Rada Miejska w Darłowie,
- 2) a.a